

15-lecie

„KWARTALNIKA POLICYJNEGO”

mł. insp. Agnieszka Gorzałczyńska-Mróz

Naczelnik
Wydziału Wydawnictw i Poligrafii CSP

„Kwartalnik Policyjny”, czasopismo Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, ma 15 lat! W lipcu 2007 r. ukazał się jego pierwszy numer. Jubileusze zawsze skłaniają do refleksji i podsumowań. Postanowiłam więc dokonać pewnego rodzaju retrospekcji, by przypomnieć genezę i misję czasopisma oraz sprawdzić, jak wywiązaliśmy się z realizacji zakładanych celów programowych. Podjęłam też próbę wybrania kilku zagadnień, które wielokrotnie powracały jako tematy przewodnie – nie tylko dlatego, że dotyczyły kwestii bardzo istotnych zarówno dla policyjnej służby, jak i dla szkolenia i doskonalenia funkcjonariuszy, czyli działalności statutowej CSP, ale też dlatego, że w tych obszarach było i ciągle – jak wynika z analizy wydarzeń w ostatnich latach oraz z priorytetów i zadań priorytetowych Komendanta Głównego Policji na lata 2021–2023 – jest wiele do zrobienia.

Powstanie czasopisma

Decyzją nr 816 z dnia 2 listopada 2005 r. Komendant CSP insp. Piotr Caliński powołał zespół do opracowania założeń czasopisma uwzględniających wszystkie aspekty jego funkcjonowania: organizacyjne, wydawnicze, redakcyjne, finansowe i formalnoprawne. W skład zespołu wchodził: przewodniczący – Zastępca Komendanta CSP insp. Jacenty Bąkiewicz, zastępca przewodniczącego – Naczelnik Wydziału Wydawnictw i Poligrafii mł. insp. Julian Mościbrodzki, Naczelnik Wydziału Prezydialnego mł. insp. Tomasz Piechowicz, Główny Księgowy – Naczelnik Wydziału Finansów mł. insp. Zdzisław Bartosik oraz sekretarz st. post. Piotr Maciejczak.

Formuła czasopisma została wypracowana ostatecznie w 2007 r., gdy Komendantem Centrum był insp. Jacenty Bąkiewicz, *spiritus movens* „Kwartalnika Policyjnego”. Zgodnie z decyzją nr 337 Komendanta CSP z dnia 21 maja 2007 r. w sprawie redagowania i wydawania czasopisma Centrum Szkolenia Policji o tytule „Kwartalnik Policyjny” pismo miało stanowić forum prezentacji zagadnień teorii, praktyki, badań naukowych i opinii z dziedzin znajdujących się w obszarze zainteresowania Policji. Jego charakter został zdefiniowany jako naukowy, edukacyjny oraz informacyjny. Zastrzeżono też, że prace zamieszczane na łamach kwartalnika powinny prezentować wysoki poziom naukowy i edukacyjny oraz spełniać kryterium praktycznej przydatności dla polskiej Policji. Pierwszym redaktorem

naczelnym czasopisma był sierż. Piotr Maciejczak. W skład zespołu redakcyjnego wchodził także: Kierownik Zakładu Komunikacji Społecznej kom. Iwona Klonowska-Senderska (zastępca redaktora naczelnego), policjanci i pracownicy Zakładu Komunikacji Społecznej, Wydziału Wydawnictw i Poligrafii oraz rzecznik prasowy CSP. Powołano Radę Naukową czasopisma złożoną z policyjnych praktyków i przedstawicieli świata nauki, a jej pierwszą przewodniczącą została Zastępca Komendanta CSP podinsp. Anna Rosół. Kształt i skład redakcji oraz Rady Naukowej czasopisma w ciągu 15 lat ulegał zmianom. Obecnie funkcję redaktora naczelnego pełni Zastępca Komendanta CSP ds. dydaktycznych insp. Marcin Szyndler, zespół redakcyjny natomiast stanowią naczelnik i pracownicy Wydziału Wydawnictw i Poligrafii, zapewniający m.in. opracowanie redakcyjne, graficzne, skład komputerowy oraz druk. Funkcję doradczo-programową czasopisma pełni Rada Wydawnicza, w której skład wchodzi Zastępca Komendanta do spraw logistycznych oraz kierownicy komórek dydaktyczno-wychowawczych CSP.

Redaktorzy naczelni „Kwartalnika Policyjnego”

- 21.05.2007–6.05.2008 – Piotr Maciejczak
- 6.05.2008–11.08.2014 – Iwona Klonowska
- 11.08.2014–3.08.2016 – Anna Rosół
- od 3.08.2016 – Marcin Szyndler



Fot. 1. Wszystkie wydania „Kwartalnika Policyjnego” wraz z dodatkami specjalnymi.

Misja czasopisma

W artykule wstępnym do pierwszego numeru „Kwartalnika Policyjnego” (1/2007) ówczesny Komendant Główny Policji Konrad Kornatowski podkreślił rolę konieczności ciągłego doskonalenia zawodowego policjantów, w tym także samokształcenia. Życząc powodzenia redakcji nowo powstałego pisma, „tworzonego nie tylko w oparciu o wiedzę i doświadczenie kadry dydaktycznej CSP, ale również ekspertów z różnych dyscyplin naukowych”, wyraził nadzieję, że będzie ono „swoistym pomostem między środowiskiem policyjnym a światem nauki i w sposób przejrzysty będzie przedstawiało najbardziej wartościowe wnioski płynące z doświadczeń naukowców oraz policyjnych praktyków”.

Wprowadzenie do pierwszego wydania sygnowane przez ówczesnego Komendanta Centrum Szkolenia Policji insp. Jacentego Bąkiewicza również podkreślało ten zamysł stworzenia czasopisma łączącego *stricte* zawodowy charakter z funkcją stanowienia forum wymiany doświadczeń z kręgami uniwersyteckimi. Komendant CSP odwołał się przy tym do pojęcia sformułowanego przez legendarnego szefa nowojorskiej policji Williama Brattona w książce *Przełom*, a mianowicie do „niebieskiego kokonu”, czyli sytuacji, w której policjanci żyją w odizolowaniu od wszystkich innych środowisk zewnętrznych w przekonaniu, że cały świat jest przeciwko nim i że godny zaufania jest tylko inny policjant¹. Zwrócił uwagę, że takie podejście występuje w mniejszym lub większym stopniu we wszystkich organizacjach policyjnych i że jest szkodliwe i uwsteczniające, bowiem świat ma policji wiele do zaoferowania. Nowe czasopismo CSP miało zatem pokazywać funkcjonariuszom korzyści płynące ze współpracy z otoczeniem, w którym żyją i pracują.

Filozofia *community policing*² i uspołecznianie działań policji

Cele programowe „Kwartalnika Policyjnego” nakreślone przez Komendanta CSP były zgodne z przesłaniem W. Brattona, który w marcu 2002 r. w Warszawie tak mówił na spotkaniu z przedstawicielami polskiej Policji i straży miejskiej o konieczności podjęcia przez policję działań na rzecz zbliżenia do lokalnego środowiska: „W moim kraju długo przegrywaliśmy w wojnie z przestępczością. Nowy Jork był jednym z najniebezpieczniejszych miast świata. (...) Ale właśnie w latach 90. udało się w Nowym Jorku doprowadzić do spadku przestępczości. Ta poważna (zabójstwa, gwałty, kradzieże samochodów, napady z bronią) spadła prawie o 60%, a morderstw jest niemal 75% mniej. Jak tego dokonaliśmy? Po pierwsze, zmieniliśmy podejście do drobnych przestępstw. (...) Z kryminologami opracowaliśmy koncepcję „wybitych szyb”. Okazało się, że jeżeli gdzieś wybito szybę w oknie i przez dłuższy czas nikt jej nie wprawił, to rychło miejsce to przyciągnie przestępców – dostają sygnał, że nie ma ono gospodarza i nikt go nie pilnuje. Jeśli nikt nie reaguje na drobne wykroczenia, to pewnie nikt nie zareaguje na poważniejsze. Można więc wybić następną szybę, założyć melinę z narkotykami itd. Filozofię naszej pracy można nazwać *community policing* – policja środowiskowa. Przestępczość nie jest tylko sprawą policji – to problem ogólnospołeczny. Dlatego środowiska lokalne powinny współpracować z funkcjonariuszami. Policja, bez względu na wielkość i fundusze, sama nie poradzi sobie ze wszystkim. W Nowym Jorku przy każdym komisariacie działa rada obywatelska, która zwraca policjantom uwagę na najbardziej palące problemy. A policja może tą drogą sugerować obywatelom, by lepiej oznakować numery domów, poprawić oświetlenie ulic itp. Funkcjonują też

WSPÓŁPRACA DLA EDUKACJI NA RZECZ BEZPIECZEŃSTWA



urzędy ds. skarg obywatelskich i korupcji, gdzie można złożyć skargę na stosowanie przemocy, obelżywe zachowanie, dyskryminację rasową bądź łapówkarstwo funkcjonariuszy³³. W. Bratton zwrócił też uwagę na to, że początkowo wielu nowojorskich policjantów przeżywało stres związany z wejściem w środowisko lokalne, ale szybko okazało się, że te kontakty przysparzają im szacunku i zaufania. Podkreślił, że na wzrost prestiżu tamtejszej policji wpłynęły też wymagania dotyczące wykształcenia – „przeciętny funkcjonariusz musi mieć minimum średnie, a nadto zaliczyć dwa lata nauki w college’u, sześć lat w Akademii Policyjnej i mieć półroczną praktykę w terenie”³⁴. W trakcie spotkania z przedstawicielami samorządu oraz organizacji pozarządowych W. Bratton zaznaczył, że warunkiem koniecznym wprowadzenia w życie systemu „zero tolerancji” jest przede wszystkim aktywizacja społeczności lokalnych, które muszą podjąć współpracę z policją. Podkreślił też ogromną rolę organizacji pozarządowych w pobudzeniu lokalnych społeczności, organizacji spotkań mieszkańców z policją oraz edukacji obywateli⁵.

Zagląając po 20 latach od tych spotkań na stronę internetową Departamentu Policji Nowego Jorku (NYPD), można stwierdzić, że dokonania W. Brattona są tam pamiętane i doceniane, a współpraca ze społecznością lokalną jest obecnie jednym z filarów działalności nowojorskiej policji⁶.

Współpraca dla edukacji na rzecz bezpieczeństwa

„Kwartalnik Policyjny” jako czasopismo Centrum Szkolenia Policji w Legionowie od początku wpisało się w formułę szeroko pojętej edukacji opartej na współpracy ze środowiskami pozapolicyjnymi, a także na wymianie doświad-

czeń z policją innych państw – nie bez znaczenia był przy tym fakt, że w CSP w latach 1998–2016 funkcjonowało Międzynarodowe Centrum Szkoleń Specjalistycznych Policji⁷. Potrzeba wymiany doświadczeń w wielu dziedzinach nauki była naturalną konsekwencją dużej różnorodności kursów specjalistycznych prowadzonych w Centrum i konieczności nieustannego poszerzania i aktualizacji wiedzy z różnych dziedzin, a także kształtowania coraz to nowych umiejętności praktycznych w związku z szybko zmieniającą się rzeczywistością, rozwojem technologicznym oraz ewolucją przestępczości.

Trzeba też zaznaczyć, że położenie Centrum i bliskość stolicy zawsze sprawiały (i tak jest zresztą do dzisiaj), że organizowano tu bardzo liczne przedsięwzięcia z udziałem przedstawicieli różnych środowisk – naukowców, członków rządu, posłów, przedstawicieli samorządu lokalnego, organizacji pozarządowych oraz instytucji i służb działających na rzecz bezpieczeństwa, a także dzieci i młodzieży (od przedszkolaków po studentów). Jak wspominał na naszych łamach insp. w st. spocz. Piotr Caliński, Komendant Centrum Szkolenia Policji w latach 1991–2001 i 2004–2006: „Funkcję komendanta Centrum Szkolenia Policji objąłem w 1991 roku (...) i niemal od razu musiałem zmierzyć się z wyzwaniem, jakim była październikowa wizyta w CSP przedstawicielki brytyjskiej monarchini, księżniczki Anny, która w ramach angielskiego programu „Know-How” przekazała Centrum pierwszą nowoczesną tablicę dydaktyczną. Dla nas, tkwiących jeszcze w epoce białej kredy, był to wówczas doskonały, niezwykle potrzebny i nowoczesny sprzęt – swoiste „otwarcie okna” na nową metodykę nauczania. Ta wizyta zapoczątkowała także bardzo pozytywną dla polskiej Policji współpracę szkoleniową”⁸, oraz: „Opowieści i anegdot płynących z tych kilkunastu lat, kiedy



Fot. 2. Logotypy fundacji i stowarzyszeń współpracujących w przygotowaniu niektórych wydań kwartalnika.

byłem komendantem Centrum, jest mnóstwo, kilka tysięcy zdjęć pokazuje, kogo miałem zaszczyt gościć w CSP; mało kto wie o tym, że w Legionowie zapadały wówczas ważne dla państwa decyzje – tu, pod auspicjami Premiera Jerzego Buzka, w sali odpraw (sala nr 15) rodził się administracyjny podział kraju, tu uzgadniano wiele decyzji istotnych dla bezpieczeństwa wewnętrznego Państwa”.

„Kwartalnik Policyjny” był zawsze blisko tego, co ważne dla Centrum, więc działalność CSP opartą na otwartości na wszechstronną współpracę z różnymi środowiskami oraz ze społecznością lokalną widać, gdy przegląda się artykuły w prowadzonym przez lata dziale „Z życia CSP” – przytoczmy choćby niektóre z tytułów: *VI Międzyprzedszkolny Turniej „Przedszkolak bezpieczny na drodze”* (nr 1/2007), *Konferencja naukowa „Edukacja policjantów a technologie informacyjne”* (nr 2/2007); *Ogólnopolska Kampania „Dojeżdż motocyklem do końca wakacji”*, *Stażyści z Teksasu* (nr 3/2008); *XIV Forum Teleinformatyki, LO w Dębem – pod patronatem CSP* (nr 4/2008); *Studencki obóz naukowy w CSP* (nr 1/2009); *„Kocham. Reaguję”. Legionowskie Forum Społeczne* (nr 2/2009); *Legionowo zaprezentowało się w Sztokholmie – Konferencja Dobrych Praktyk zorganizowana przez Zarząd Europejskiej Sieci Prewencji Kryminalnej* (nr 3–4/2009); *„Bezpieczna droga do szkoły” – powiatowy finał w CSP*, *„Razem bezpieczniej” – kontynuacja współpracy*, *Stop przemocy domowej – „Milczenie nie zawsze jest złotem”, spektakl i debata w Urzędzie Miasta Legionowo* (nr 1/2010); *Zarządzanie kryzysowe Unii Europejskiej* (nr 2/2010); *Dzień Otwarty w Centrum Szkolenia Policji, Seminarium CEPOL, Witamy studentów z Uniwersytetu w New Haven, Porozumienie o współpracy naukowo-dydaktycznej CSP i Lwowskiego Państwowego Uniwersytetu Spraw Wewnętrznych* (nr 3/2010); *Kurs główny Środkoeuropejskiej Akademii Policyjnej, Fundacja „Ocalenie”* (nr 2/2011); *Policja na 100 dni przed EURO* (nr 1/2012); *Helsińska Fundacja – wizyta Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka wraz grupą ukraińskich dziennikarzy i działaczy pozarządowych* (nr 3/2012), *Spotkanie z Fundacją Itaka* (nr 4/2012).

Koncepcja współpracy dla edukacji na rzecz bezpieczeństwa sprawia, że do dzielenia się wiedzą i doświadczeniami oraz do dyskusji na łamach „Kwartalnika Policyjnego” niezmiennie zapraszaliśmy i zapraszamy nie tylko kadrę dydaktyczną CSP, lecz także policjantów z jednostek organizacyjnych w całym kraju i z zagranicy, przedstawicieli środowiska akademickiego i prawniczego, organizacji pozarządowych dzia-

łających na rzecz bezpieczeństwa publicznego, a także samorządu terytorialnego, służb ochrony porządku prawnego i innych instytucji. Warto zaznaczyć, że w latach 2010–2016 czasopismo było wydawane we współpracy ze Starostwem Powiatu Legionowskiego, 2010–2012 – z Urzędem Miasta Legionowo, a 2013–2016 – z Centrum Szkolenia Żandarmierii Wojskowej w Mińsku Mazowieckim.

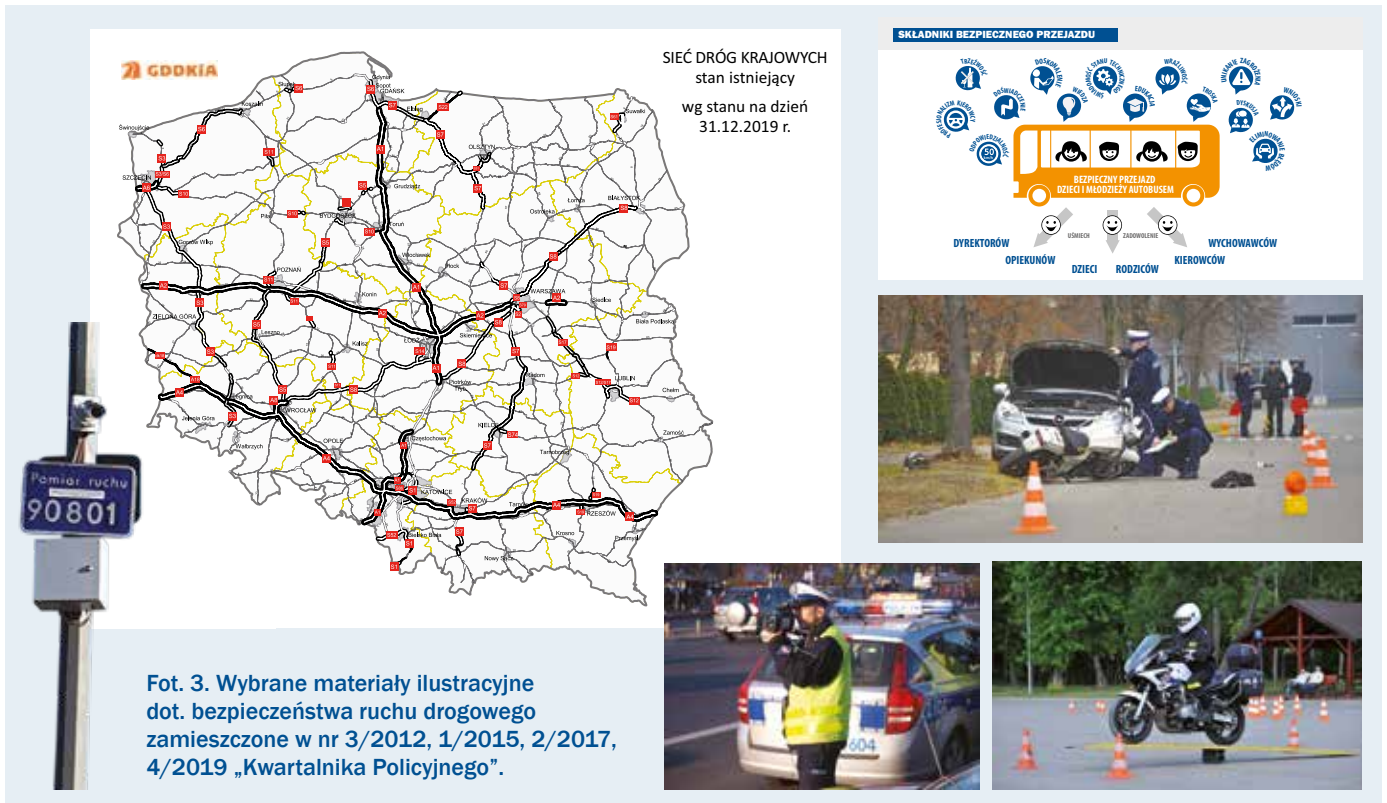
Już w pierwszym wydaniu „Kwartalnika Policyjnego” (nr 1/2007) znalazły się artykuły zarówno dotyczące zmian w szkoleniu i doskonaleniu zawodowym policjantów, problematyki nieletnich czy wyszkolenia strzeleckiego oraz taktyki i technik interwencji autorstwa policjantów, jak i dotyczące form i metod doskonalenia kadr w organizacji wojskowej ówczesnego prodziekana Wydziału Wojsk Lądowych Akademii Obrony Narodowej, a także praca związana z problematyką dziecka uczestniczącego w rozprawie sądowej napisana przez Wojciecha Brejnaka, biegłego sądowego z zakresu psychologii, czy też tekst prof. Lesława Pytki z Uniwersytetu Warszawskiego o rehabilitacji i resocjalizacji.

Problematyka poruszana w „Kwartalniku Policyjnym”

„Kwartalnik Policyjny” stanowi forum wymiany wiedzy i doświadczeń środowiska policyjnego, a także platformę edukacyjną wspierającą szkolenia i doskonalenie zawodowe policjantów w całym kraju. Pismo stara się odpowiadać na aktualne potrzeby służby, umożliwia prezentowanie dobrych praktyk w obszarze wielu specjalności policyjnych oraz przedstawia kwestie istotne dla bezpieczeństwa i porządku publicznego w różnych aspektach. Prezentowane zagadnienia dotyczą szeroko rozumianego bezpieczeństwa, praktyki policyjnej, szkolnictwa policyjnego, prewencji, kryminologii, profilaktyki społecznej, zarządzania, prawa i administracji, a także współpracy Policji ze społeczeństwem, z organizacjami pozarządowymi, ze służbami ochrony porządku prawnego i z innymi instytucjami.

Każde z kolejnych wydań koncentruje się w dużej mierze na wybranym temacie przewodnim, przy czym nie można nie zauważyć, że zagadnienia będące w szczególnym zainteresowaniu CSP, zarówno ze względu na ich istotność dla Policji i całego społeczeństwa, jak i ze względu na prowadzone kursy specjalistyczne dla policjantów, były poruszane na łamach kwartalnika wiele razy. Przypomnę tylko kilka z takich tematów.

BEZPIECZEŃSTWO RUCHU DROGOWEGO



Fot. 3. Wybrane materiały ilustracyjne dot. bezpieczeństwa ruchu drogowego zamieszczone w nr 3/2012, 1/2015, 2/2017, 4/2019 „Kwartalnika Policyjnego”.

W numerze 1/2007 został opublikowany artykuł pod znamennym tytułem „Białe czapki” z Legionowa. Trzeba zaznaczyć, że przez wiele lat CSP było jedyną placówką na terenie kraju szkolącą policjantów ruchu drogowego i problematyka bezpieczeństwa ruchu drogowego pozostaje w szczególnym zainteresowaniu zarówno kadry dydaktycznej, jak i redakcji czasopisma. Artykuły związane z tym obszarem pojawiają się w niemal każdym wydaniu, a kilka numerów zostało dedykowanych głównie tej problematyce. W numerze 3/2012 opisano historię konkursu na najlepszego policjanta ruchu drogowego. To konkurs z tradycjami, odbywa się od lat 80. XX w. Jest organizowany lub współorganizowany przez CSP i ma na celu poszerzenie wiedzy i doskonalenie umiejętności zawodowych funkcjonariuszy, kształtowanie pozytywnego wizerunku Policji i poprawę bezpieczeństwa na drogach. „Kwartalnik Policyjny” nr 1/2013 koncentrował się na zmianach przepisów ruchu drogowego, zwłaszcza dotyczących wymagań stawianych kandydatom na kierowców oraz kierowcom, a także związanych z uzyskaniem prawa jazdy. Prof. dr hab. Adam Tarnowski (Uniwersytet Warszawski) omówił nowe przepisy ustawy o kierujących pojazdami regulujące badania psychologiczne. Poruszono też problematykę transportu drogowego oraz śladów kryminalistycznych na miejscu wypadku drogowego z udziałem motocykla. Trzeba wspomnieć także o dodatku specjalnym do numeru 2/2016, *Kontrola stanu technicznego autobusu. Czynności policjanta*, opracowanym przez asp. Roberta Goliaza i mł. asp. Pawła Kurka z Zakładu Ruchu Drogowego CSP. To wydanie stanowi kompendium wiedzy dla funkcjonariuszy, którzy przeprowadzają kontrolę stanu technicznego autobusów. Zawiera opis poszczególnych etapów kontroli i niezbędnej dokumentacji, a także regulacje prawne dotyczące pełnego zakresu sprawdzenia stanu technicznego autobusu.

Zagadnienia ruchu drogowego niezwykle przekrojowo zostały ujęte w wydaniu 2/2017. Znalazła się w nim m.in. synteza dotycząca działań Biura Ruchu Drogowego KGP na rzecz poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym w Polsce, artykuły nt. pozyskiwania przez Policję środków finansowych z funduszy pomocowych na poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym, działalności kontrolnej Inspekcji Transportu Drogowego, zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych związanych z obsługą zdarzeń drogowych, wyzwań w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego stojących przed policją szwajcarską, współpracy międzynarodowej KWP we Wrocławiu na rzecz bezpieczeństwa terenów przygranicznych, policji autostradowej, kontroli ruchu drogowego, systemu automatycznego nadzoru nad ruchem drogowym w Polsce czy systemów wspomagania kierowcy podnoszących bezpieczeństwo czynne pojazdów użytkowych, a także opracowanie dotyczące organizacji przejazdów pojazdów i kolumn wojskowych.

W numerze „Na polskich drogach” (4/2019) problematyka bezpieczeństwa ruchu drogowego została przedstawiona w jeszcze szerszym spektrum. Przedstawicielka Biura Ruchu Drogowego omówiła współpracę międzynarodową w obszarze ruchu drogowego, prowadzoną głównie w oparciu o członkostwo w Europejskiej Organizacji Policji Ruchu Drogowego TISPOL. Z tekstu Roara S. Larsena Zastępcy Szefa Norweskiej Krajowej Policji Ruchu Drogowego mogliśmy się dowiedzieć, co stanowiło klucz do sukcesu w zakresie poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego w Norwegii. Dyrektor Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii Piotr Jabłoński przedstawił wyniki badań dotyczących prowadzenia pojazdów pod wpływem środków odurzających i substancji psychotropowych. „O tym, jak inżynieria naprawia zaniechania ewolucji” i o bezpiecz-

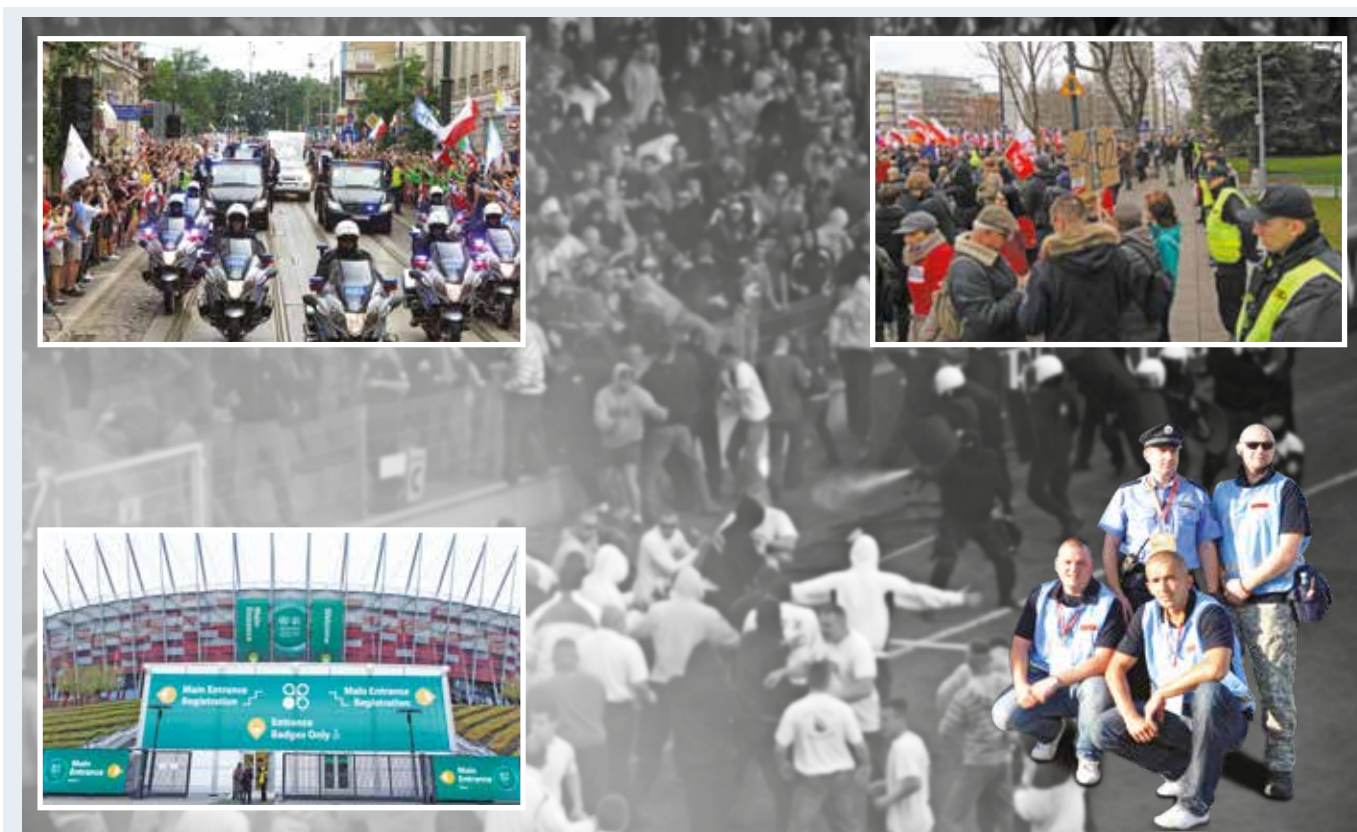


Fot. 4. CSP wyróżnione tytułem honorowego Patrona Bezpiecznych Dróg 2020 od II Ogólnopolskiego Konwentu pt. „Współpraca międzysektorowa i innowacje na rzecz bezpieczeństwa drogowego”.

nych drogach w Jaworznie, gdzie udało się osiągnąć „wizję zero”, czyli zredukować liczbę wypadków śmiertelnych do zera, opowiedział w niezwykle interesujący sposób Tomasz Tosza reprezentujący Miejski Zarząd Dróg i Mostów w Jaworznie. Inną, lecz bardzo istotną problematykę związaną z bezpieczeństwem ruchu drogowego, a mianowicie działania na rzecz osób poszkodowanych w wypadkach drogowych oraz ich rodzin, przybliżyła Prezes Zarządu Fundacji „Nadzieja” Osób Poszkodowanych w Wypadkach Drogowych Aleksandra Kieres w artykule „*Rozsądniej zapobiegać niż leczyć*” to udokumentowana analizami statystycznymi prawda. Wydanie z 2019 r. uzupełniły opracowania dotyczące generalnego pomiaru ruchu drogowego, wykorzystania inteligentnych systemów transportowych

do monitorowania pojazdów przewożących towary niebezpieczne, działania warszawskiej grupy „SPEED”, transportu zwierząt oraz techniki kryminalistycznej związanej z zabezpieczeniem i rekonstrukcją zdarzeń drogowych. Za propagowanie inicjatyw na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz promowanie zdecydowanych działań i podnoszenie kwalifikacji zawodowych funkcjonariuszy mających na nie wpływ CSP otrzymało tytuł honorowego Patrona Bezpiecznych Dróg 2020 od II Ogólnopolskiego Konwentu pt. „Współpraca międzysektorowa i innowacje na rzecz bezpieczeństwa drogowego”, który odbył się 2 października 2020 r. w ramach ogólnopolskiego programu „Bądź bezpieczny na drodze” pod patronatem honorowym Premiera RP oraz wielu instytucji, organów i uczelni.

ZABEZPIECZENIE IMPREZ MASOWYCH I ZGROMADZEŃ PUBLICZNYCH



Fot. 5. Wybrane materiały ilustracyjne dot. zabezpieczenia imprez masowych i zgromadzeń publicznych zamieszczone w nr 3/2011, 4/2013, 4/2016 „Kwartalnika Policyjnego”.

PROBLEMATYKA PORUSZANA W „KWARTALNIKU POLICYJNYM”

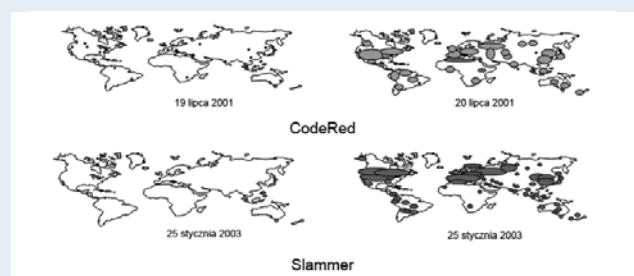
Wśród zagadnień, którym wielokrotnie poświęciliśmy w „Kwartalniku Policyjnym” dużo uwagi, jest problematyka zabezpieczania imprez masowych i zgromadzeń publicznych. W numerze 3–4/2009 „EURO 2012. Przygotowania i zagrożenia” w wywiadzie z Jackiem Zalewskim, ówczesnym Dyrektorem Departamentu Analiz i Nadzoru MSWiA, zostały przedstawione założenia dotyczące policyjnego zabezpieczenia turnieju, w tym filozofia 3xT, czyli „Troska, Tolerancja i Tłumienie”; szkolenia policjantów-spottersów; planowanej roli Centrum Szkolenia Policji w Legionowie jako siedziby Policyjnego Centrum Dowodzenia. Ponadto wykładowca CSP podinsp. Leszek Dyduch omówił przygotowania Policji do EURO 2012, a dr Przemysław Piotrowski z Uniwersytetu Jagiellońskiego – etiologię chuligańskich zachowań kibiców. Przystępczość kibiców, prace przygotowawcze mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa podczas turnieju oraz inwestycje polegające na przebudowie budynku starej pralni na potrzeby Policyjnego Centrum Dowodzenia oraz na modernizacji bazy noclegowej w CSP to zagadnienia poruszone w numerze 1/2011. O bezpieczeństwie na stadionach i o policjantach-spottersach w Polsce i na świecie pisaliśmy w numerze 3/2011, a w kolejnym wydaniu (4/2011) ówczesni zastępcy Komendanta CSP w wywiadach udzielili informacji m.in. na temat zakończonej modernizacji bazy CSP oraz skierowania części kadry CSP do obsady Policyjnego Centrum Dowodzenia operacją policyjną podczas EURO 2012, a także adaptacji wytypowanych funkcjonariuszy do realizacji tych zadań. Ostatnie przygotowania do turnieju były też tematem wydania 1/2012. Opowiedzieli o nich przedstawiciele Głównego Sztabu Policji KGP, a także Starostwa Powiatowego w Legionowie i Miasta Legionowo, ponieważ w powiecie legionowskim ulokowano bazę pobytową i treningową reprezentacji Grecji. Przegląd najważniejszych wydarzeń w Policyjnym Centrum Dowodzenia został zamieszczony w wydaniu 2/2012.

Problematyką zabezpieczenia imprez masowych zajmowaliśmy się jeszcze po operacji policyjnej „Klimat”, ze względu na Konferencję Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (4/2013) oraz w związku zabezpieczeniem Szczytu NATO i Światowych Dni Młodzieży (4/2016). W wydaniu z 2016 r., które zostało przygotowane we współpracy z Komendą Główną Policji, CBŚP, KWP w Katowicach, Gorzowie Wielkopolskim i w Gdańsku, KSP, Biurem Ochrony Rządu, Żandarmerią Wojskową oraz Strażą Graniczną, omówionych zostało wiele aspektów organizacyjno-prawnych i praktycznych zabezpieczenia imprez masowych i zgromadzeń publicznych.

CYBERBEZPIECZEŃSTWO

Ze względu na rozwój technologii informatycznej i wzrost cyberzagrożeń problematyka cyberbezpieczeństwa była tematem przewodnim kilku wydań kwartalnika. W numerze 1/2009 opublikowaliśmy m.in. wywiad z mł. insp. Radosławem Chinalskim, Zastępcą Dyrektora Biura Kryminalnego KGP, który informował o utworzeniu Sekcji Wsparcia Zwalczenia Cyberprzestępczości w strukturze Biura oraz w wydziałach techniki operacyjnej komend wojewódzkich Policji. Do zadań tych komórek organiza-

CYBERBEZPIECZEŃSTWO



Ryc. 1. Przebieg ataku robaków CodeRed (doba) oraz Slammer (pół godziny). Źródło: W. Gogołek, (Nie) Bezpieczeństwo sieci, „Kwartalnik Policyjny” 2009, nr 1, s. 7.



Ryc. 2. Europol EC3 – struktura. Źródło: <https://www.europol.europa.eu/about-europol/european-cybercrime-centre-ec3> [dostęp: 16.11.2017 r.], cyt. za: T. Pawlicki, A. Stąpór, Zwalczanie cyberprzestępczości w kontekście międzynarodowym, „Kwartalnik Policyjny” 2017, nr 4, s. 26.



Ryc. 3. Określanie obszaru, w którym znajduje się telefon komórkowy. Źródło: R. Lewandowski, Ustalanie położenia telefonu komórkowego z wykorzystaniem aplikacji Android, „Kwartalnik Policyjny” 2017, nr 4, s. 80.



Ryc. 4. Wizualizacja położenia terminali mobilnych na mapie SWD. Źródło: R. Lewandowski, Terminal mobilny w procesie kształcenia funkcjonariuszy Policji, „Kwartalnik Policyjny” 2021, nr 2, s. 23.

cyjnych należało przede wszystkim monitorowanie zagrożeń związanych z cyberprzestępczością, a także identyfikowanie, testowanie i wdrażanie zaawansowanych narzędzi technicznego wsparcia zwalczania cyberprzestępczości oraz pomoc w rozwiązywaniu skomplikowanych spraw i realizacja ustaleń internetowych we współpracy z dostawcami usług internetowych. Zapowiadał też, że zagrożenia związane z wykorzystaniem Internetu będą się rozwijać i podkreślał rolę zaawansowanych narzędzi do monitorowania i zwalczania cyberprzestępczości, w tym umożliwiających realizację uprawnień wynikających z ustawy o Policji w postaci prowadzenia kontroli operacyjnej ruchu sieciowego. Ponadto w wydaniu tym zamieszczono artykuły m.in. na temat bezpieczeństwa transakcji internetowych i bezprzewodowych połączeń z siecią, cyberprzestępczości, jak również konferencji naukowej „Rzeczywistość medialna i wirtualna – szanse i zagrożenia”, zorganizowanej przez CSP, Akademię Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie i Prezydenta Miasta Legionowo.

Z upływem czasu problem cyberzagrożeń szybko wzrastał. W numerze 4/2017 Dyrektor NASK Państwowego Instytutu Badawczego dr inż. Wojciech Kamieniecki przytoczył dane, z których wynikało, że w 2016 r. w Europie odnotowywano ponad 4 tys. ataków dziennie z użyciem samego tylko oprogramowania ransomware, i stwierdził, że skala zagrożeń związanych z użytkowaniem Internetu wymaga kompleksowej odpowiedzi, a zwłaszcza rozbudowy narzędzi technologicznych, np. systemów do automatycznego wykrywania zagrożeń, ich analizy i wymiany informacji, w tym międzynarodowej infrastruktury obserwacyjnej; edukacji użytkowników sieci w celu zwiększenia ich świadomości dotyczącej zagrożeń oraz przeciwdziałania dystrybucji w Internecie treści nielegalnych i szkodliwych. W strukturze NASK utworzono Narodowe Centrum Cyberbezpieczeństwa, a w jego ramach – zespół reagowania na incydenty pod nazwą CERT POLSKA.

W tym samym numerze zamieściliśmy materiał na temat ochrony systemów informatycznych Policji, próbę diagnozy cyberprzestępczości oraz zwalczania przestępczości w kontekście międzynarodowym, a także artykuły dotyczące zagrożeń związanych z bankowością elektroniczną, wymuszania okupu w sieci, oszustw nigeryjskich oraz phishingu, jak również zagrożeń w Internecie, na które są narażone dzieci. Z dzisiejszej perspektywy, mając na uwadze wojnę toczącą się w Ukrainie, za niezwykle aktualną i przenikliwą analizę należy uznać opublikowaną w tamtym wydaniu pracę pt. *Zagrożenia cyberprzestrzeni jako element wojny hybrydowej* gen. broni prof. dr. hab. Tadeusza Jemioła.

Do problematyki bezpieczeństwa cyberprzestrzeni wróciliśmy w wydaniu „Policja w cyberświecie” (2/2021), gdzie znalazły się artykuły dotyczące przeszukania i zatrzymania rzeczy w sprawach o cyberprzestępstwa, piractwa w Internecie (zagadnienie omówione przez przedstawiciela Stowarzyszenia „Sygnał”), kształcenia umiejętności wykorzystania systemów informatycznych oraz terminali mobilnych przez policjantów.

Warto zaznaczyć, że w odpowiedzi na rosnącą skalę zagrożeń cyberprzestępczością, ustawą z 17 grudnia 2021 r. powołano Centralne Biuro Zwalczania Cyberprzestępczo-

ści właściwe do rozpoznawania i zwalczania przestępstw popełnionych przy użyciu systemu informatycznego i teleinformatycznego, zapobiegania tym przestępstwom i ścigania ich sprawców.

Nie sposób wymieniść wszystkich zagadnień poruszonych na łamach „Kwartalnika Policyjnego” w ciągu tych 15 lat. Dotyczyły one wielu innych obszarów, takich jak prewencja, kryminalistyka, kynologia policyjna, policja wodna, uzależnienia, dopalacze, zapobieganie przestępczości oraz jej zwalczanie, proces wykrywczy i prawo karne, korupcja, bezpieczeństwo (fizyczne, psychologiczne i prawne) policjanta, profilaktyka społeczna, ratownictwo, ochrona zabytków, pomoc ofiarom przestępstw, historia i tradycja Policji. W niemal wszystkich wydaniach mogliśmy liczyć na profesjonalne wsparcie partnerów instytucjonalnych i społecznych. Jesteśmy wdzięczni za każdy ich głos, także ten krytyczny, bowiem wiemy, że jest dla nich ważne, by społeczeństwu służyła skuteczna, dobrze wyszkolona, nowoczesna Policja.

Niniejsze wydanie

Gdy spojrzymy na spis treści niniejszego wydania, to znajdziemy w nim takie tematy, którymi zajmowaliśmy się dość często przez te 15 lat, bowiem są stale aktualne, dotyczą dziedzin, w których ciągle są konieczne działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa. Na pewno należy do nich bezpieczeństwo ruchu drogowego – wśród artykułów z tego zakresu proponujemy analizę stanu bezpieczeństwa w odniesieniu do miejsc występowania wypadków drogowych w 2021 r. oraz w odniesieniu do motocyklistów, tematy związane z kwalifikacją zdarzeń drogowych, urządzeniami bezpieczeństwa ruchu drogowego czy przygotowaniem pojazdu policyjnego do służby. W numerze znalazły się także opracowania z zakresu wyszkolenia strzeleckiego, problematyki nieletnich czy kynologii policyjnej oraz profilaktyki społecznej i teorii bezpieczeństwa. Praktyczny poradnik Dariusza Rajskiego dotyczący udzielania informacji przez policjanta na miejscu zdarzenia koresponduje z dwoma tekstami z numeru 2/2007, tj. z wywiadem P. Maciejczaka z Keithem Bridgesem, byłym rzecznikiem prasowym Departamentu Policji w Charlotte-Mecklenburg (USA), który opowiedział o przygotowaniu i zasadach dotyczących kontaktów amerykańskich policjantów z mediami, a także z artykułem policjantek CSP *Słowa to nabite pistolety (J.P. Sartre)* o potrzebie dobrego przygotowania polskich policjantów do udzielania informacji mediom i o szkoleniach z tego zakresu dla kadry kierowniczej Policji.

Nawiązując do przywołanej we wstępnej części artykułu konieczności uspołeczniania działań Policji, by mogła ona jak najlepiej realizować swoje zadania ustawowe, warto zauważyć, że w niniejszym wydaniu publikujemy informacje związane z Krajową Mapą Zagrożeń Bezpieczeństwa. Jedną z nich dotyczy konferencji „Aktywizacja społeczeństw lokalnych na rzecz bezpieczeństwa publicznego – *Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa*” zorganizowanej przez Biuro Prewencji KGP wraz z CSP w dniu 8 czerwca 2022 r. z udziałem przedstawicieli Policji, środowiska nauki, Krajowego Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego oraz samorządu terytorialnego. Komendant Główny Policji, prezentując dane dotyczące

PROBLEMATYKA PORUSZANA W „KWARTALNIKU POLICYJNYM”

liczby zgłoszeń w KMZB, zaznaczył, że zwiększa się potwierdzalność zgłoszeń i że dzięki nim Policja eliminuje wiele zagrożeń, a czasami wykrywa poważne przestępstwa, takie jak kradzieże samochodów lub handel sterydami. Drugi tekst to syntetyczne podsumowanie kilkuletniego funkcjonowania Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa jako istotnego elementu procesu zarządzania bezpieczeństwem publicznym, realizowanego w partnerstwie międzyinstytucjonalnym i społecznym i wspierającego optymalną alokację zasobów służb. Warto wspomnieć, że o KMZB pisaliśmy już w 2017 r. Ówczesny Dyrektor Biura Prewencji KGP – insp. Dariusz Minkiewicz¹⁰ w swoim artykule zwrócił uwagę, że jest to nie tylko efektywne narzędzie informatyczne, lecz także platforma pogłębienia wymiany informacji między Policją a społeczeństwem, aktywizująca mieszkańców w zakresie identyfikowania zagrożeń, zgłaszania ich, współodpowiedzialności za bezpieczeństwo.

Zakończenie

Podsumowując, chciałabym w imieniu redakcji „Kwartalnika Policyjnego” podziękować wszystkim autorom artykułów – funkcjonariuszom Policji i innych służb oraz przedstawicielom uczelni, instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz bezpieczeństwa, jak również samorządu terytorialnego za dobrą współpracę, dzięki której możemy sami ciągle się uczyć, a także wspierać szkolenie i doskonalenie zawodowe policjantów z uwzględnieniem wiedzy i doświadczeń innych środowisk społecznych, wykorzystując efekt synergii w edukacji na rzecz bezpieczeństwa. A patrząc w przyszłość, serdecznie zapraszam do publikowania na naszych łamach zarówno funkcjonariuszy i pracowników Policji, jak i przedstawicieli innych środowisk, po to by polska Policja stawała się coraz bardziej proaktywna w działaniach na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego.

¹ W. Bratton, P. Knobler, *Przełom. Jak szef Policji Nowojorskiej powstrzymał epidemię przestępstw*, tł. A. Polkowski, Media Rodzina, Poznań 2000, s. 85–86.

² Wartości działań policji społecznej wywodzi się od zasad sformułowanych w XIX w. przez Roberta Peela, polityka, ministra spraw wewnętrznych i premiera Wielkiej Brytanii w latach 1834–1835 i 1841–1846, uważanego za twórcę nowoczesnej policji brytyjskiej. Jego idea jest znana jako „działanie policji za zgodą”, tj. policjanci są traktowani jak obywatele w mundurach, a swoje uprawnienia do nadzorowania współobywateli wykonują za zgodą tych współobywateli, opartą na konsensusie poparcia, który wynika z przejrzystości ich uprawnień, uczciwości funkcjonariuszy w wykonywaniu tych uprawnień i ich odpowiedzialności. *Community policing*, czyli system współpracy policji ze społecznością lokalną, współcześnie koncentruje się na rozwijaniu relacji z członkami społeczności w celu identyfikowania i rozwiązywania problemów. Zob. *Community policing*, Wikipedia https://en.wikipedia.org/wiki/Community_policing [dostęp: 12.06.2022 r.]; *Peelian Principles*, https://en.wikipedia.org/wiki/Peelian_principles [dostęp: 12.06.2022 r.].

³ *Komisarz Bratton i komisarz Kowalski. Spotkanie b. szefa policji w Nowym Jorku Williama Brattona z funkcjonariuszami polskiej policji, zorganizowane przez Helsińską Fundację Praw Człowieka*

przy współpracy Fundacji Batorego, oprac. K. Burnetko, „Tygodnik Powszechny” 2002, nr 14, <http://www.tygodnik.com.pl/numer/275214/bratton.html> [dostęp: 5.06.2022 r.].

⁴ Tamże.

⁵ R. Skiba, *Jak walczyć z przestępczością*, ngo.pl. Portal Organizacji Pozarządowych, Publicystyka, <https://publicystyka.ngo.pl/jak-walczy-z-przestepczoscia> [dostęp: 5.06.2022 r.].

⁶ New York City Police Department, Bureaus, Community Affairs, <https://www1.nyc.gov/site/nypd/bureaus/administrative/community-affairs.page>; Community Affairs Programs, <https://www1.nyc.gov/site/nypd/bureaus/administrative/programs.page> [dostęp: 5.05.2022]. Por. też: New York City Police Department, Media, *New York City Experiences Safest Summer in Modern History*, 6 września 2016 r., <https://www1.nyc.gov/site/nypd/news/p00022/new-york-city-experiences-safest-summer-modern-history#0> [dostęp: 5.06.2022 r.].

⁷ Zob. A. Gliński, I. Opalach, B. Pełowska, *10-lecie Międzynarodowego Centrum Szkoleń Specjalistycznych Policji*, „Kwartalnik Policyjny” 2008, nr 3, s. 11–14 oraz R. Cedro, *Współpraca międzynarodowa Centrum Szkolenia Policji w Legionowie – wczoraj i dziś*, „Kwartalnik Policyjny” 2020, nr 1–2, s. 60–70.

⁸ *Księżniczka Anna i kryminalni*, oprac. P. Maciejczak, „Kwartalnik Policyjny” 2008, nr 3, s. 9.

⁹ *Insp. w st. spocz. P. Caliński, Komendant Centrum Szkolenia Policji w latach 1991–2001 i 2004–2006*, oprac. P. Maciejczak, „Kwartalnik Policyjny” 2010, nr 2, s. 7.

¹⁰ D. Minkiewicz, *Funkcje Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa w kształtowaniu bezpieczeństwa społeczności lokalnej*, „Kwartalnik Policyjny” 2017, nr 3, s. 69–75.

Summary

15th anniversary of the "Police Quarterly"

On the occasion of the "Police Quarterly" jubilee, in the article there have been reminded the beginnings and mission of this magazine, the topics of which broadly concern security, police pragmatics, issues essential for the Police training system, management, law and administration as well as issues regarding police cooperation with other services and institutions. There has been presented the conception of publishing this periodical as an educational platform for exchanging professional knowledge and experience of the police environment, which is why the magazine supports training and vocational development of police officers in the whole country.

Within the cooperation for education in aid of security and to discuss significant issues in the pages of the "Police Quarterly", there are invariably invited police officers and employees of the Polish and foreign Police, representatives of scientific and legal communities, non-governmental organisations performing on behalf of public safety as well as local government, law enforcement services and other institutions.

There has also been provided an individualistic overview of the issues, which have repeatedly recurred as the themes of particular editions due to the fact that they have concerned very important matters for service in the Police. In the mentioned areas, among which are road traffic safety, cybersecurity as well as securing mass events and public gatherings, there was – and still is – a lot of to be done.

Thumaczenie: Katarzyna Olbryś